

Ετήσιο Μετεκπαιδευτικό Σεμινάριο

Υγρών, Ηλεκτρολυτών & Οξεοβασικής Ισορροπίας

5^ο Σεμινάριο:

Μεταβολισμός ασβεστίου και φωσφόρου

23 & 24

Σεπτεμβρίου 2011

Συνεδριακός χώρος
«Μουσικό Παρθεναγωγείο»
Βλάστη Κοζάνης

Οργάνωση:

Μονάδα Τεχνητού Νεφρού
Γενικού Νοσοκομείου
Πτολεμαΐδας «Μποδοσάκειο»

Νεφρολογικό Τμήμα
Γενικού Νοσοκομείου
Κομοτηνής «Σισμανόγλειο»

Χορηγούνται
12 μόρια
Συνεχιζόμενης
Ιατρικής
Εκπαίδευσης
(CME CREDITS)

Υπό την αιγίδα των:

Υπουργείο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Ελληνικής Νεφρολογικής Εταιρείας

ΤΕΛΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζουμε στο **5^ο Μετεκπαιδευτικό Σεμινάριο Υγρών, Ηλεκτρολυτών και Οξεοβασικής Ισορροπίας**, που θα διεξαχθεί στις **23 & 24 Σεπτεμβρίου 2011**. Ως τόπος διεξαγωγής του Σεμιναρίου επιλέχτηκε για δεύτερη φορά το γραφικό και ιστορικό χωριό **Βλάστη Κοζάνης**, σε μικρή απόσταση από την Πτολεμαΐδα.

Το Σεμινάριο που φέτος έχει ως θέμα "Μεταβολισμός ασβεστίου και φωσφόρου" αποτελεί συνέχεια των εκπαιδευτικών προσπαθειών της Μονάδας Τεχνητού Νεφρού του Γενικού Νοσοκομείου Πτολεμαΐδας και του Νεφρολογικού Τμήματος του Γενικού Νοσοκομείου Κομοτηνής ενώ είναι υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης και της Ελληνικής Νεφρολογικής Εταιρείας.

Φιλοδοξία μας είναι μέσα από έξι θεματικά στρογγυλά τραπέζια να αναλύσουμε σε βάθος θέματα σημαντικά αλλά και αμφιλεγόμενα και να συνδυάσουμε την παρουσίαση των σύγχρονων ερευνητικών, διαγνωστικών και θεραπευτικών εξελίξεων με την κλινική εφαρμογή τους. Επίσης στο πλαίσιο του Σεμιναρίου θα λάβει χώρα το κλινικό φροντιστήριο με θέμα "Μεταβολικές διαταραχές της οξεοβασικής ισορροπίας", που απευθύνεται σε ειδικευόμενους γιατρούς και θα διεξαχθεί την Παρασκευή, 23 Σεπτεμβρίου 2011 και ώρα 10:00 - 14:00.

Σας ευχόμαστε εποικοδομητική συμμετοχή στην επιστημονική μας εκδήλωση και καλή διαμονή στην όμορφη Βλάστη!

Με εκτίμηση,

Εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής

Χρήστος Κατσίνας

Διευθυντής Μονάδας Τεχνητού Νεφρού
Γ.Ν. Πτολεμαΐδας «Μποδοσάκειο»

Κωνσταντίνος Μαυροματίδης

Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος
Γ.Ν. Κομοτηνής «Σισμανόγλειο»

Οργάνωση

Μονάδα Τεχνητού Νεφρού Γενικού Νοσοκομείου Πτολεμαΐδας "Μποδοσάκειο"

Νεφρολογικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Κομοτηνής «Σισμανόγλειο»

Υπό την αιγίδα των:

Υπουργείο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Ελληνικής Νεφρολογικής Εταιρείας

Οργανωτική Επιτροπή

Πρόεδροι: Κ. Μαυροματίδης
Χρ. Κατσίνας

Μέλη:	Α. Γεωργουλίδου	Α. Τσιρνάρη
	Ε. Καλογιαννίδου	Τ. Τσίτσιος
	Ν. Σωτηρακόπουλος	Ν. Φίστας
	Γ. Τουλκερίδης	Α. Φούντογλου

Οργανωτικό-Συντονιστικό Γραφείο/ Γραμματεία:

Conferre Ltd
The art of bringing people together

Συνεδριακή ΕΠΕ/Conferre Ltd: "The Art of Bringing People Together",
4^ο χλμ Ιωαννίνων-Δωδώνης, 451 10 Ιωάννινα
Τηλ: +30 26510 68610, Fax: +30 26510 68611,
E-mail: info@conferre.gr, Website: www.conferre.gr

Κλινικό Φροντιστήριο

10:00 - 14:00

Κλινικό φροντιστήριο*

Μεταβολικές διαταραχές της οξεοβασικής ισορροπίας

Ανάλυση των αερίων αίματος και ειδικότερα των μεταβολικών διαταραχών

Εισηγητής: **Μαυροματίδης Κωνσταντίνος**

Δομή:

Θα προηγηθεί μία αρχική εισήγηση που θα αφορά στη μεταβολική οξέωση και αλκάλωση και θα ακολουθήσουν παραδείγματα και περιστατικά τα οποία θα συζητηθούν με το ακροατήριο

*Περιορισμένος αριθμός συμμετεχόντων:
25 ειδικευόμενοι με προεγγραφή

17:15

Εγγραφές

17:45 - 18:00

Έναρξη - Χαιρετισμοί

18:00 - 19:30

Στρογγυλό τραπέζι I: Φυσιολογία ασβεστίου

Προεδρείο: **Κωνσταντίνος Σόμπολος,**

Νικόλαος Ζουμπαρίδης

Φυσιολογία ισοζυγίου του ασβεστίου (πρόσληψη, απορρόφηση, απέκκριση, κατανομή)

Μάκρω Σονικιάν

Ορμονική ρύθμιση της ομοιοστασίας του ασβεστίου
Αλέξανδρος Γεράκης

Κυτταρική λειτουργία και ασβέστιο
Κωνσταντίνος Αδαμίδης

Σχόλια - Παραδείγματα: **Ηλίας Θώδης,**
Δημήτριος Γούμενος

19:30 - 21:00

Στρογγυλό τραπέζι II: Υπερασβεσταιμία
Προεδρείο: **Βασίλειος Βαργεμέζης,**
Χρήστος Συργκάνης

Ορισμός - Αιτιολογία υπερασβεσταιμίας
Παντελεήμων Βακιάνης

Διάγνωση, διαφορική διάγνωση, κλινική εικόνα και
αντιμετώπιση της υπερασβεσταιμίας
Σπυρίδων Μιχαήλ

Πρωτοπαθής υπερπαραθυρεοειδισμός και
υπερασβεσταιμία
Γλυκερία Τσούκα

Φάρμακα και υπερασβεσταιμία
Ευαγγελία Ντουνούση

Σχόλια - Παραδείγματα: **Κωνσταντίνος Χ. Σιαμόπουλος**

21:30

Δείπνο

09:00 - 11.00

Στρογγυλό τραπέζι III: Υπασβεσταιμία

Προεδρείο: Δημήτριος Τσακίρης, Χρήστος Κατσίνας

Ορισμός - Αιτιολογία υπασβεσταιμίας

Ελένη Φράγκου

Διάγνωση - Διαφορική διάγνωση- Κλινική εικόνα -
Θεραπεία υπασβεσταιμίας

Παντελεήμων Σαραφίδης

Δευτεροπαθής υπερπαραθυρεοειδισμός - Νεφρική
οστεοδυστροφία

Ευστάθιος Μητσόπουλος

Καλσιφύλαξη

Θεόδωρος Ελευθεριάδης

Αγγειακές επασβεστώσεις

Νικόλαος Ασκεπίδης

Σχόλια - Παραδείγματα: **Θεοφάνης Αποστόλου**

11:00 - 13:00

**Στρογγυλό τραπέζι IV: Μεταβολισμός φωσφόρου
- Ασβεστίου**

Προεδρείο: Δημήτριος Γούμενος, Σοφία Σπαΐα

Φυσιολογία ισοζυγίου του φωσφόρου (εξωγενής
πρόσληψη, απορρόφηση, απέκκριση, κατανομή)

Ευάγγελος Γιαννάτος

Ορμονική ρύθμιση της ομοιοστασίας του φωσφόρου

Δομνίκη Οικονομίδου

Υποφωσφαταιμία
Κωνσταντίνος Κατωπόδης

Υπερφωσφαταιμία
Γεώργιος Κουτρούμπας

Φάρμακα και υπασβεστιαιμία ή υποφωσφαταιμία
Γεώργιος Λιάμης

Σχόλια - Παραδείγματα: **Γεώργιος Μπαλτόπουλος**

13:00 - 13:15

Διάλειμμα για καφέ

13:15 - 15:15

Στρογγυλό τραπέζι V: Ασβέστιο και φώσφορος σε ειδικές καταστάσεις
Προεδρείο: **Νικόλαος Νικολακάκης,**
Ιωάννης Παπαδάκης

Μεταβολισμός ασβεστίου και φωσφόρου στη χρόνια νεφρική νόσο (πριν το τελικό στάδιο)
Ελένη Μάνου

Αιμοκάθαρση και φώσφορος (δίαιτα, δεσμευτικά, κάθαρση)
Ιωάννης Γριβέας

Αδυναμική οστική νόσος
Πλουμής Πασαδάκης

Διαταραχές ασβεστίου και φωσφόρου στη ΜΕΘ
Αλεξάνδρα Γαβαλά

Η υποφωσφαταταιμία ως δείκτης σοβαρών παθολογικών καταστάσεων (σήψη, οξεία ηπατική ανεπάρκεια, επανασίτιση, αλκοολισμός)

Χρήστος Μπαντής

Σχόλια - Παραδείγματα: **Γεώργιος Φιλντίσης**

15:30 - 18:00

Ελαφρύ γεύμα - Μεσημβρινή διακοπή

18:00 - 19:30

Προσέλευση - Καφές

19:30 - 21:00

Στρογγυλό τραπέζι VI: Ασβέστιο - Βιταμίνη D₃
Προεδρείο: **Πολυχρόνης Αληβάνης,**
Δημήτριος Σταματιάδης

Ασβέστιο και υπέρταση

Νικόλαος Παπαγαλάνης

Νεφρολιθίαση και ασβέστιο (παθογένεια - αντιμετώπιση)

Ευάγγελος Σαρρής

Πλειοτροπικές δράσεις της βιταμίνης D₃ (νεφροί, καρδιά)

Κωνσταντίνος Μαυροματίδης

Η χρήση των ασβεστιομιμητικών, των διφωσφονικών και της καλσιτονίνης

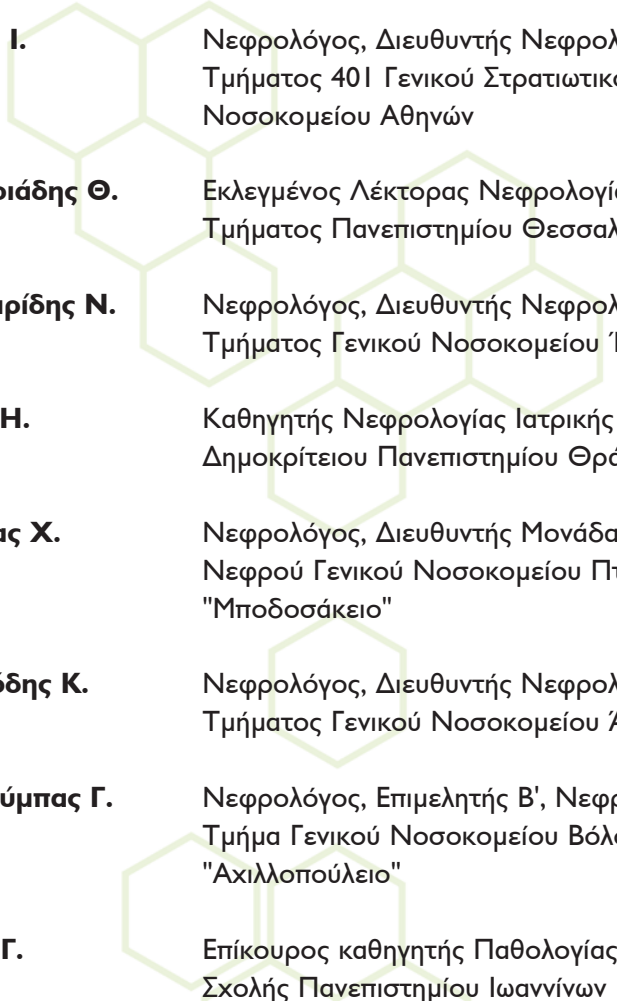
Στυλιανός Παναγούτσος

21:30

Δείπνο

- Αδαμίδης Κ.** Νεφρολόγος, Νεφρολογικό Κέντρο - Μονάδα Χρόνιας Αιμοκάθαρσης Αττικής "Ιανός-Λαϊκή Μέριμνα"
- Αληβάνης Π.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Ρόδου
- Αποστόλου Θ.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος γενικού Νοσοκομείου Αθηνών "Ο Ευαγγελισμός"
- Ασκεπίδης Ν.** Νεφρολόγος, Επιμελητής Νεφρολογικής Κλινικής 2^{ου} Νοσοκομείου ΙΚΑ Θεσσαλονίκης "Παναγία"
- Βακιάνης Π.** Νεφρολόγος, Υπεύθυνος Μονάδας Χρόνιας Αιμοκάθαρσης Θεσσαλονίκης "Θεραπευτική"
- Βαργεμέζης Β.** Καθηγητής Νεφρολογίας Ιατρικής Σχολής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης
- Γαβαλά Α.** Πνευμονολόγος-Εντατικολόγος, Επιμελήτρια Α', Πανεπιστημιακή Μονάδα Εντατικής Θεραπείας Γενικού Ογκολογικού Νοσοκομείου Κηφισιάς "Οι Άγιοι Αναργυροι"
- Γεράκης Α.** Νεφρολόγος, Νεφρολογικό Τμήμα Διαγνωστικού και Θεραπευτικού Κέντρου Αθηνών, "Υγεία"
- Γιαννάτος Ε.** Νεφρολόγος, Επιμελητής Α', Νεφρολογικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Αργοστολίου

-
- Γούμενος Δ.** Καθηγητής Νεφρολογίας Ιατρικής Σχολής
Πανεπιστημίου Πατρών
- Γριβέας Ι.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού
Τμήματος 401 Γενικού Στρατιωτικού
Νοσοκομείου Αθηνών
- Ελευθεριάδης Θ.** Εκλεγμένος Λέκτορας Νεφρολογίας Ιατρικού
Τμήματος Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- Ζουμπαρίδης Ν.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού
Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Έδεσσας
- Θώδης Η.** Καθηγητής Νεφρολογίας Ιατρικής Σχολής
Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης
- Κατσίνας Χ.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Μονάδας Τεχνητού
Νεφρού Γενικού Νοσοκομείου Πτολεμαΐδας
"Μποδοσάκειο"
- Κατωπόδης Κ.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού
Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Άρτας
- Κουτρούμπας Γ.** Νεφρολόγος, Επιμελητής Β', Νεφρολογικό
Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Βόλου
"Αχιλλοπούλειο"
- Λιάμης Γ.** Επίκουρος καθηγητής Παθολογίας Ιατρικής
Σχολής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Μάνου Ε. Νεφρολόγος, Επιμελήτρια Α', Νεφρολογικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης "Παπαγεωργίου"

Μαυροματίδης Κ. Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Κομοτηνής "Σισμανόγλειο"

Μητσόπουλος Ε. Νεφρολόγος, Επιμελητής Α', Νεφρολογικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης "Παπαγεωργίου"

Μιχαήλ Σ. Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών "Λαϊκό"

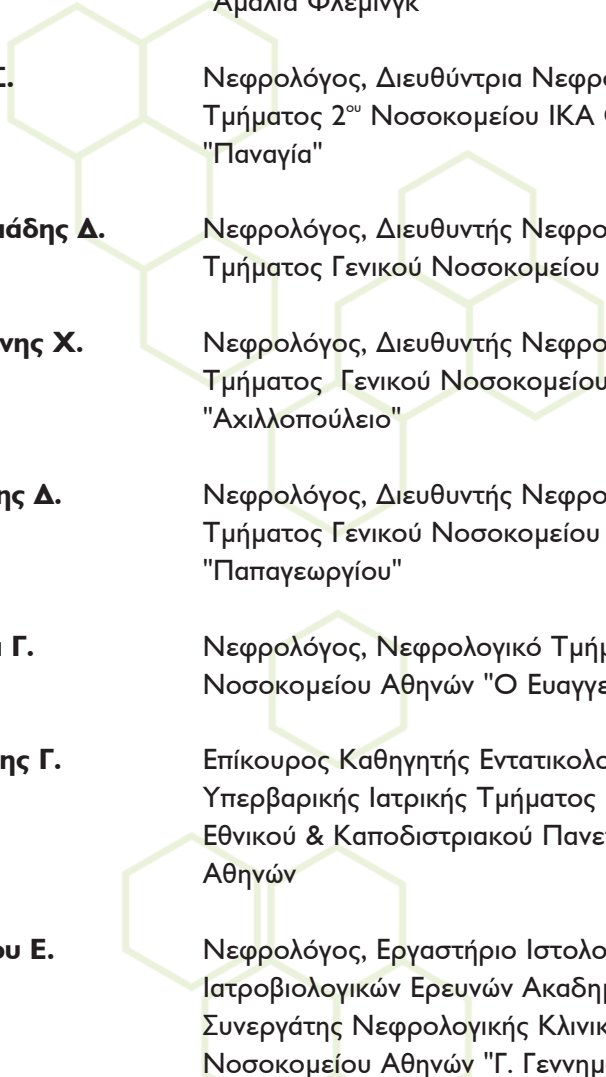
Μπαλτόπουλος Γ. Καθηγητής Εντατικής Νοσηλείας & Πνευμονολογίας Τμήματος Νοσηλευτικής Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Μπαντής Χ. Νεφρολόγος, Επιμελητής Β', Νεφρολογικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης, "Γ. Παπανικολάου"

Νικολακάκης Ν. τ. Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Ρεθύμνου

Ντουνούση Ε. Λέκτορας Νεφρολογίας Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

- Οικονομίδου Δ.** Νεφρολόγος, Επιμελήτρια Α', Νεφρολογικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης "Ιπποκράτειο"
- Παναγούτσος Σ.** Αναπληρωτής Καθηγητής Νεφρολογίας Ιατρικής Σχολής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης
- Παπαγαλάνης Ν.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών "Κοργιαλένειο-Μπενάκειο" ΕΕΣ
- Παπαδάκης Ι.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών "Ιπποκράτειο"
- Πασαδάκης Π.** Καθηγητής Νεφρολογίας Ιατρικής Σχολής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης
- Σαραφίδης Π.** Ειδικός Νεφρολόγος, Department of Renal Medicine, King's College Hospital, London, UK
- Σαρρής Ε.** Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Δυτικής Αττικής "Η Αγία Βαρβάρα"
- Σιαμόπουλος Κ.Χ.** Καθηγητής Παθολογίας/Νεφρολογίας Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Σόμπολος Κ.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης "Γ. Παπανικολάου"

-
- Σονικιάν Μ.** Νεφρολόγος, Διευθύντρια Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Μελισσίων "Αμαλία Φλέμινγκ"
- Σπαΐα Σ.** Νεφρολόγος, Διευθύντρια Νεφρολογικού Τμήματος 2^ο Νοσοκομείου ΙΚΑ Θεσσαλονίκης "Παναγία"
- Σταματιάδης Δ.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Σερρών
- Συργκάνης Χ.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Βόλου "Αχιλλοπούλειο"
- Τσακίρης Δ.** Νεφρολόγος, Διευθυντής Νεφρολογικού Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης "Παπαγεωργίου"
- Τσούκα Γ.** Νεφρολόγος, Νεφρολογικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών "Ο Ευαγγελισμός"
- Φιλντίσης Γ.** Επίκουρος Καθηγητής Εντατικολογίας & Υπερβαρικής Ιατρικής Τμήματος Νοσηλευτικής Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Φράγκου Ε.** Νεφρολόγος, Εργαστήριο Ιστολογίας, Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών, Συνεργάτης Νεφρολογικής Κλινικής Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών "Γ. Γεννηματάς"

Τόπος και Χρόνος Διεξαγωγής του Σεμιναρίου

Τόπος:

**"Μουσικείο" Ελληνικό Παρθεναγωγείο,
Κεντρική Πλατεία Βλάστης**

Το **"Μουσικείο" Ελληνικό Παρθεναγωγείο** αναγέρθηκε στη Βλάστη το 1881 με κληροδότημα του ευεργέτη Δημήτριου Μουσίκου που ως μέλος του απόδημου ελληνισμού δραστηριοποιήθηκε ως έμπορος στο Βουκουρέστι Ρουμανίας, κατέχοντας περίοπτη θέση ανάμεσα στους εμπόρους του βαλκανικού χώρου.

Έναρξη Εργασιών: Παρασκευή, 23 Σεπτεμβρίου 2011. Ώρα: 17:45

Λήξη Εργασιών: Σάββατο, 24 Σεπτεμβρίου 2011. Ώρα: 21:00

Επίσημη Γλώσσα

Η επίσημη γλώσσα του Σεμιναρίου είναι η Ελληνική.

Ιστοσελίδα

Στις ιστοσελίδες <http://www.ene.gr> και <http://renalkomotini.gr> έχουν ανακοινωθεί όλες οι πληροφορίες που αφορούν στο Σεμινάριο.

Εγγραφές

Η συμμετοχή στις εργασίες του Σεμιναρίου είναι ΔΩΡΕΑΝ. Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους με την αποστολή του συνημμένου Δελτίου Συμμετοχής στο Οργανωτικό - Συντονιστικό Γραφείο. Η προεγγραφή εξασφαλίζει την παραλαβή του έντυπου υλικού κατά την έναρξη των εργασιών του Σεμιναρίου.

Μόρια Σεμιναρίου

Στο Σεμινάριο χορηγούνται **12 μόρια** Συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης (CME credits) σύμφωνα με τα κριτήρια της EACCME - UEMS.

Κονκάρδες Συμμετεχόντων

Οι κονκάρδες (badges) των συμμετεχόντων θα παραδίδονται από τη Γραμματεία κατά την εγγραφή και θα είναι απαραίτητες για την παρακολούθηση των εργασιών του Σεμιναρίου και για την παραλαβή των Βεβαιώσεων Παρακολούθησης.

Τόμος Εισηγήσεων

Στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού χαρακτήρα του Σεμιναρίου η Οργανωτική Επιτροπή αποφάσισε όλες οι ομιλίες να δημοσιευθούν σε ειδικό τόμο ο οποίος θα προσφερθεί σ' όλους τους συμμετέχοντες από τη Γραμματεία κατά την εγγραφή τους.

CD Παρουσιάσεων

Σε όλους τους συμμετέχοντες θα παραδοθεί CD που θα περιλαμβάνει ηλεκτρονικά όλες τις παρουσιάσεις (σε μορφή PowerPoint) των ομιλητών του Σεμιναρίου. Το CD θα παραλάβουν επίσης όλοι οι φοιτητές που θα εγγραφούν και θα παρακολουθήσουν τις εργασίες του Σεμιναρίου.

Βεβαιώσεις Παρακολούθησης

Η παράδοση των μοριοδοτούμενων Βεβαιώσεων Παρακολούθησης θα γίνει από τη Γραμματεία, το Σάββατο, 24 Σεπτεμβρίου 2011 μετά τη λήξη των εργασιών του Σεμιναρίου. Για την παραλαβή τους είναι απαραίτητη η εγγραφή όλων των συμμετεχόντων την Παρασκευή, 23 Σεπτεμβρίου 2011 και ώρα 17.15, η παρακολούθηση καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών του Σεμιναρίου, η επίδειξη της κονκάρδας, καθώς και η παράδοση του σωστά συμπληρωμένου ερωτηματολογίου αξιολόγησης που οι συμμετέχοντες θα προμηθεύονται με τη συνεδριακή τσάντα.

Ώρες λειτουργίας της Γραμματείας

Η Γραμματεία του Σεμιναρίου θα λειτουργεί έξω από την αίθουσα ομιλιών στο "Μουσικό" Ελληνικό Παρθεναγωγείο τις παρακάτω ώρες:

Παρασκευή, 23 Σεπτεμβρίου 2011: 17:15 - 21:00

Σάββατο, 24 Σεπτεμβρίου 2011: 08:30 - 15:30 & 18:00 - 21:00

Τεχνική Γραμματεία

Οι ομιλητές παρακαλούνται να παραδίδουν τις παρουσιάσεις τους (σε μορφή PowerPoint) σε USB, CD ή DVD στο Τεχνικό Γραφείο που θα λειτουργεί μέσα στην αίθουσα ομιλιών στο "Μουσικό" Ελληνικό Παρθεναγωγείο, τουλάχιστον μία ώρα πριν την παρουσίασή τους.

Διαμονή

Για τη διαμονή των συμμετεχόντων έχουν εξασφαλιστεί δωμάτια σε παραδοσιακούς ξενώνες της Βλάστης και της γύρω περιοχής. Για πληροφορίες και κρατήσεις οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να απευθύνονται στο Οργανωτικό - Συντονιστικό Γραφείο.

Μετακίνηση

Η Βλάστη απέχει 160 χλμ. περίπου από τη Θεσσαλονίκη και περίπου 500 χλμ. από την Αθήνα (στη Λάρισα ακολουθούμε τη διασταύρωση για Κοζάνη). Με την Εγνατία οδό η απόσταση έχει μειωθεί αισθητά και σε λιγότερο από δυο ώρες ο επισκέπτης μπορεί να βρεθεί από τη Θεσσαλονίκη στη Βλάστη.

Αν έρθετε με αυτοκίνητο αφήνετε την Εγνατία Οδό στον κόμβο της Κοζάνης και κατευθύνεστε προς την Πτολεμαΐδα από τον νέο αυτοκινητόδρομο διπλής κατεύθυνσης. Μπαίνοντας στην πόλη στο πρώτο φανάρι στρίβετε αριστερά (υπάρχουν πληροφοριακές πινακίδες) προς Κρυόβρυση, Βλάστη, Αναρράχη. Ένα χιλιόμετρο περίπου μετά την Κρυόβρυση στρίβετε πάλι αριστερά για Βλάστη (12 χλμ.).

Μία εναλλακτική διαδρομή κατά 12 χλμ. μεγαλύτερη είναι η εξής: Μετά τον κόμβο της Κοζάνης συνεχίζουμε στην Εγνατία Οδό και στον κόμβο της Σιάτιστας ακολουθούμε την Εθνική Οδό προς Καστοριά. Μετά από 11 περίπου χιλιόμετρα στρίβουμε δεξιά στη διασταύρωση για Εράτुरα. Ακολουθούμε τις πινακίδες για Σισάνι (19 χλμ.) και Βλάστη (25 χλμ.). Πρατήρια βενζίνης θα βρείτε στην Πτολεμαΐδα, στη Σιάτιστα και στην Εράτुरα.

Χρήσιμες πληροφορίες

- Βάλτε άνετα ζεστά ρούχα και αναπαιτικά παπούτσια στις βαλίτσες σας
- Η θερμοκρασία στη Βλάστη τον Σεπτέμβριο είναι χαμηλή λόγω υψομέτρου.
- Ετοιμαστείτε να ανακαλύψετε τη μαγεία της φύσης και τη θαλπωρή του ορεινού γραφικού χωριού!

Η Οργανωτική Επιτροπή του Σεμιναρίου ευχαριστεί θερμά τις παρακάτω εταιρείες για τη συμμετοχή και την οικονομική τους υποστήριξη στις εργασίες του Σεμιναρίου:

ABBOTT LABORATORIES HELLAS ABEE

DIOPHAR AE

GENZYME ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ

GENESIS PHARMA S.A.

MEDIPIME

NEPHROTECH AE

ROCHE HELLAS A.E.

SHIRE HELLAS

Σε μικρή απόσταση από την Πτολεμαΐδα (24 χλμ.), στο κέντρο της Δυτικής Μακεδονίας, βρίσκεται η Βλάστη (ή το Μπλάτσι κατά το παλιό όνομα). Η Βλάστη είναι κοινότητα της επαρχίας Εορδαίας (εκκλησιαστικά ανήκει στη Μητρόπολη Σισανίου και Σιατίστης) του Νομού Κοζάνης. Είναι κτισμένη αμφιθεατρικά σε υψόμετρο 1.240 μέτρων μεταξύ των βουνών Ασκίου (Σινιάτσικου) και Μουρικίου.

Το χωριό υπήρξε ένα από τα σπουδαιότερα προπύργια του Ελληνισμού κι ένα από τα μεγαλύτερα κεφαλοχώρια της Δυτικής Μακεδονίας σύμφωνα με τις υπάρχουσες μαρτυρίες. Από ιστορικά στοιχεία που υπάρχουν η ίδρυση της Βλάστης πιθανότατα υπήρξε προ της Βυζαντινής εποχής, ως οικισμού. Η ανάπτυξη της άρχισε μετά το 1.500 μ.Χ. όταν οι καταδιωκόμενοι χριστιανικοί πληθυσμοί Μακεδόνων και Βορειοηπειρωτών αναγκάστηκαν να μετοικήσουν σε πιο ασφαλείς ορεινές περιοχές, απρόσιτες προς τους Τούρκους κατακτητές.

Η Βλάστη αναπτύχθηκε περισσότερο μετά τα Ορλωφικά το 1770 μ.Χ. Την εποχή εκείνη ξεθεμελιώθηκε και λεηλατήθηκε η Μοσχόπολη, ανθηρό κέντρο της περιοχής, το δεύτερο μετά τη Θεσσαλονίκη. Έντρομοι οι Βλάχοι οι κάτοικοι της Μοσχόπολης και της γύρω περιοχής έφυγαν αναζητώντας καινούριες πατρίδες. Στις 2 Σεπτεμβρίου 1769 ερημώθηκε όλη η περιοχή και ένα μεγάλο μέρος των κληρονομημένων, από Τουρκαλβανούς, Βορειοηπειρωτών Βλάχων συγκεντρώθηκε στη Βλάστη. Αυτό μας το διαβεβαιώνουν όχι μόνο οι ιστορικοί αλλά και τα κειμήλια των εκκλησιών της Βλάστης, όπως το ξυλόγλυπτο τέμπλο της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου.

Βλάστη Νομού Κοζάνης

Ετήσιο Μετεκπαιδευτικό Σεμινάριο
Υγρών, Ηλεκτρολυτών & Οξεοβασικής Ισορροπίας

Λόγω του ορεινού εδάφους και των πλούσιων λιβαδιών οι κάτοικοι ασχολήθηκαν κυρίως με την κτηνοτροφία και είχαν τα μεγαλύτερα τσελιγκάτα της Μακεδονίας. Παράλληλα ανέπτυξαν και επαγγέλματα σχετικά με την κτηνοτροφία και έγιναν τυροκόμοι, υφαντουργοί και έμποροι αλλά και ξυλουργοί, κτίστες, αρχιτέκτονες, ζωγράφοι, χρυσοχόοι και ραφτάδες μετατρέποντας τον οικισμό σε σημαντική κωμόπολη.

Η οικονομική ακμή που γνώρισε ο οικισμός κατά τον 18^ο αιώνα, όταν ο πληθυσμός της ξεπερνούσε τους 6.500 κατοίκους, ανατανακλάται και στην αστική οργάνωση: τρία ελληνικά σχολεία, τρεις εκκλησίες, βιβλιοθήκη, δημαρχείο αλλά και πολυτελείς κατοικίες, διώροφα πέτρινα αρχοντικά. Η αντίστροφη μέτρηση για την ευημερούσα Βλάστη ξεκίνησε με την αρχή του 20^{ου} αιώνα, καθώς οι περισσότεροι κάτοικοι αναζήτησαν καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης και διαβίωσης στα αστικά κέντρα.

Η σημερινή Βλάστη είναι μία ευχάριστη έκπληξη στο ορεινό τοπίο του νομού Κοζάνης, καθώς μέσα από τα δάση με τα πεύκα και τις οξιές ξεπροβάλλουν πετρόχτιστα παλιά αρχοντικά σπίτια με κόκκινες κεραμοσκεπές, πλακόστρωτα δρομάκια, περιποιημένες αυλές και καταπράσινα λιβάδια με λευκές και κέδρα.

Εκτός όμως από την απροσδόκητη ομορφιά της η περιοχή διατηρεί επίσης σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά και αποτελεί βίοτοπο πολλών αρπακτικών πουλιών όπως του Χρυσαιτού, της Αετογερακίνας, του Φίδαετού και του Πετρίτη, ενώ το καλοκαίρι απαντάται εκεί και ο Ασπροπάρης, ο μικρότερος από τους γύπες που ζουν στη χώρα μας.

Ιδιαίτερα πλούσια είναι και η χλωρίδα της περιοχής, με μεγάλη ποικιλία αγριολούλουδων, που παρουσιάζει μεγάλο βοτανολογικό ενδιαφέρον λόγω του σερπεντινικού εδάφους.